Број 10. Нови Сад, у среду 14. јануара 1920. Година II

„Застава“ излази сваки дан, осим понедељника и празника. Претплата је 240 круна на годину, 120 на пола, а 60 круна на четврт године. Претплатити се може бар на четврт године.

Појединн број 1 Круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ћурчинска ул. бр. 10. а претплата на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 16. Рукописи се не враћају

Издавалац друштво „Рад“

НОВА ГОДИНА.

Данас ступамо у Нову Годину, ако се држимо старог календара. Као што су направили збрку и пометњу у свима гранама нашега државног живота, тако су направили збрку и у календару. Одбачени су стари датуми, али није решено, како падају свеци и празници. Ови су остављени по старом и зато ми Срби православне вере *данас* славимо Нову Годину.

Славимо? Далеко је то од слављења! Како да српски народ слави ову другу слободну Нову Годину, кад је до дна срца увређен! Некада су нам Швабе и Мађари говорили: Нема Срба. Има само православних — деградоваше нас само на вероисповест. Данас, кад смо се помоћу ужасних жртава и необичног јунаштва српске војске ослободили и ујединили, за некоје заблуделе синове нашег народа је права увреда, ако их назову Србином или им се каже, да смо ми Срби. Дотле смо дотерали данас, кад треба да славимо другу Нову Годину у слободи!

А је ли потребно, да говорим о осталим приликама и неприликама у нашој држави, којом данас *апсолутистички, без народне контроле* дрмају људи без икаквих политичких обзира? О тим приликама и неприликама говори се сваки дан у нашој јавности, па је говорено и недавно у божићном броју „Заставе“. Али сви протести, све огорчене критике наилазе на глухе уши код данашњих властодржаца. Они поред свих протеста незадовољног и измученог народа и даље терају свој грешни ћеф, пркосе несазивањем и одгодом Народног Представништва само зато, јер су ти „демократски“ силници због своје насилничке владавине изгубили већину у том Народном Представништву.

Сав наш народ: Срби, Хрвати и Словенци, почиње све гласније да устаје против *срамне, циничне тираније*, којом данашња лже-демократска влада „поздравља“ Нову Годину народу. Влада та баш хоће да окрене тумбе сав поредак у нашој младој држави и да ову доведе до расула. Али цео наш народ ће стојати на белези, да спречи тај злочин. Није српски војник, није јужнословенски добровољац на безбројним војиштима лио своју крв за то, да његова крвава тековина буде крава музара за политичке шићарџије, извозничаре, зеленаше и друге народне гуликоже.

Народ наш треба добро да отвори очи. Њему и његовој држави прети велика опасност од црно-жутих остатака, што нам их Хабзбург остави у наслеђе. Ти типови су се дочепали власти у држави Срба, Хрвата и Словенаца и сада они хоће да нам кроје капу онако исто, као што су нам је кројили аустро-мађарски олигарси.

Наша *народна радикална странка* је уочила сву тежину те опасности те је за времена открила вео са свих потајних намера народних противника. Па и друге странке морале су устати против неуставног и незаконитог стања у нашој држави. Проглас, што га је недавно опозициони блок упутио нашем народу, јарко је осветлио све незаконитости данашње владе, у којој седе људи од Демократске Заједнице и, на жалост, и три социјална демократе.

Странке опозиционог блока на све стране се живо организују за борбу, која им предстоји ради одбране уставних права против насиља и корупције. На уста свих својих странака устали су и Словенци против данашње владе те позвали два словеначка члана те владе, да сместа одступе, јер словеначки народ неће да буде заступљен у влади, која се служи насиљем, незаконитошћу и корупцијом.

Радикална народна странка се на све стране силно организује. У Војводини, у Србији, у Босни и Херцеговини, па и у Далмацији држе се непрестано радикални зборови и поузданички састанци, на којима се спроводи организација. Противници осећају, да ће им нарочито радикална странка мрсити рачуне и зато дижу бесомучну хајку највише на њу. *А сви радикали тим више треба да се сабијају у бојне редове за велику политичку борбу* против неуставне, ненародне владавине у нашој држави.

То нека је наш новогодишњи поздрав!

V.

Без Русије.

И пре светскога рата, а нарочито за време овога рата видели смо, шта нама мањим словенским народима беше Русија, ма и онаква, каква беше под династијом Романова. Велики *руски народ* био је силна потпора својој малој и подјармљеној браћи, а кад су аустро-мађарске армије навалиле на малену Србију, Русија је тргла мач, силно ударила на нападаче и створила могућност, да се Француска и Енглеска па и Америка приберу и спреме за судар са страшном германском ратном машином.

То се никада не сме заборавити и ми Срби и не заборављамо то, чак ни сада, када Русија, разорена и разбуцана, преживљује страшну кризу.

Стицај свакојаких прилика довео је дотле, да се на Конференцији Мира у Верзају не чује глас Русије. Одсуство Русије јако смо осетили ми Јужни Словени, уједињени у државу Срба, Хрвата и Словенаца. Много што-шта би на оном светском дивану, што се држи у околини Париза, боље испало по нашу државу, да је тамо заступљена словенска Русија!

Али одсуство Русије јако се осећа и на међународном реду у Европи. Међународни ред може се ослањати само на снагу, која је увек готова, да у потребни мах покаже свој значај, а у цели да се одржи равнотежа међу народима и државама. Равна снага њихова је јамство за европски мир.

Такове државе су пређе биле на европском копну Француска, Немачка, Русија. Сад је „европски стражар“ једино Француска, али за ускиптео котао Европе није доста само једна-једина држава-чуварица. Већ сам географски положај може Француској дозволити да „заповеда“ само западним делом копна; а обавеза да чува поредак на пространству

Подлистак.

РЕЦИ САВИ.*)

(При доласку српских јунака 1918. у Срем.)

Ој Ти Саво, реко плава,
Што ти неста огледала,
Као алем чиста јасна,
Д с' огледа сад поносна
Лепа вила Посавкиња,
Дивна Срема кћи Српкиња?
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

И огледа шарно цвеће,
Грличица кад долеће,
Рибар весла лака чуна,
Лепа с' купа украј ćбуна,
Мрежа рибу лови живу,
Тежак жање плодну њиву.
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Саво, Саво, бистра реко,
Да л' те неко зло урек'о,
Кад ти талас талас коси,
Бесно силну пену носи,
И у пени мрке крви,
Живот људски, што се смрви?
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Ил' се срдиш са те крви,
Што изгину Србин први,
Прегази ти дивна тôка
Зверске хорде крволока?
Да потлаче све домаје,
Дичних Срба као — раје?!
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Саво, лепа, дивна реко,
Србин гуслар је ирорек'о:
Теч' ће вода, куд је текла,
Тако ј' Србу мајка рекла,
Оживеће слава стара,
Већа нег' Душана Цара.
Саво ој, Саво ој, роде мој!

Саво, стишај ток свој одма',
Крволок је наш'о гроба,
Од поносна Срб-јунака,
Слободина осветника,
Бежи срамно као стока,
Да преплива Твога тока!
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Ил' подигни и ти буру,
Нек' душмани сви ту труну.
Кукавице вуку јањце,
И колевке, гњуце, лонце,
Сваку српску сиротињу,
И по коју још робињу!
Саво ој, Саво ој, хајд' у бој!

Стижу наши осветници,
Племенити заточници,
Лете као хитре муње,
И страшније од олује,
Пролама се неба свод,
Сева, слави нож свој бод,
Саво ој, Саво ој, хајд' у бој!

Јаук звера насилника,
Брујн као птица̂ писка,
Пролама се неба свод,
Земље, воде дрхће под,
Рик топова, пушке цика,
Победника љута вика,
Саво ој, Саво ој, хајд' у бој!

Бојна бура силно јечи,
Удар мача страшно звечи
Од Авале па до Цера,
Одјекује Фрушка Гора.
Ту ће скоро ногом стати,
Јунак српски, запевати:
Саво ој, Саво ој, роде мој!

Прелетох Ти сва огњишта
Мученичка и згаришта,

*) Певају Српкиње девојке у Срему.

целе Европе, свалила би на Француску и иначе веома тешко, можда неподношљиво милитаристичко бреме. Најпосле унутрашње стање Француске не може јој дозволити раскош, да се брзо и оштро одазове сваком европском догађају.

Међутим, баш на истоку Европе, где су оживеле нове државне јединице, које још нису салиле у довршен облик ни своје устројство, ни своје задатке, где су се сва питања и сви интереси заплели у заплетен чвор, каквога нигде нема: ту је међународни чувар особито потребан. *Без Русије нема тога чувара.* И тешко те ће моћи довести до жељеног успеха покушаји, да се створи сурогат такова чувара у облику румунско-пољско-мађарског или „дунавског“ савеза, за који се последњих дана прави реклама. Савез држава с разноликим интересима, који се у многом чему јако разилазе, биће не основом за њихов споразуман живот, него ће постати још јединим, излишним поприштем за сукобе. Свака од тих држава јуриће за остварењем само својих рођених интереса, а за „опште“ неће хајати, јер ни једна од младих држава још није постигла осигурање својих најпречих животних потреба. Не може бити крепак савез, у ком сваки члан не зна, како ће изгледати, и шта ће сутра тражити други.

Само јединствена, једнородна, велика и моћна држава може очувати мир на истоку Европе. А такова држава може бити једино Русија. *Без Русије Европа не може живети.* Без Русије неће бити у Европи ни поретка ни мира.

За сазив парламента.

Парламентарно удружење народних посланика из крајева, које су окупирали Италијанци, а које сачињавају 16 народних посланика, упутило је председнику привременог народног Представништва, г. дру Д. Павловићу ово значајно писмо:

Народни посланици из окупираних крајева сакупљени 6. јануара 1920. г. у Загребу расправљајући о спољном и унутрашњем положају у окупираним крајевима, *увиђају преку нужду, да у садашњим часовима управља нашом државом најшира концентрациона влада* **трајном сурадњом** *Привременог Народног Представништва.*

Обраћају се ради тога на Вас, Господине Председниче, с молбом да одредите што треба, да се таково стање створи и у том циљу *сместа сазове Привремено Народно Представништво* те поведу преговори о саставу концентрационог кабинета.

У Загребу, 6. јануара 1920. г.

За парламентарно удружење народних посланика из окупираних крајева

Председник
Др. Динко Тринаестић.

Тајник
Др. Иван Пошчић.

Овака иста представка предата је и Краљевској Влади.

Ни за часак нисам стао,
Док сву љагу нисам спрао:
Свако ропство и неправду,
Свом народу, целом роду,
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Де, понеси лађу моју,
Да загрлим својту своју,
Оца, мајку, љубу, децу,
Браћу, верну вереницу,
Кума, верног побратима,
И што род наш од свог има,
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

После горка пића крви,
Слатка хоћу у — љубави
И на вреле груди своје,
Да притиснем миле моје.
Да задиви туђи сав свет,
Племенски нам цински сплет.
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Жудња нам је превелика,
Срећа, радост боголика.
Нећеш више делит' краје,
Од Србије српске раје,
Теч' ћеш мирно међ' својином
Нећеш бити покрајином!
Саво ој, Саво ој, мирно стој!

Мил-Мил.

НОВИ САД, 13. јануара 1920.

— **Конституциона скупштина д. д. „Заставе“** одржана је у недељу пре подне. Присутно је било 69 деоничара са 1525 деоница. Старом привременом Управном Одбору а нарочито председнику му г. Душану С. *Монашевићу* дато је разрешење и признање; примљена су друштвена правила и изабрана нова управа. У Управни Одбор изабрани су: са стране др. Жарко Миладиновић адвокат и Тодор Искруљев учитељ, из места Милан А. Јовановић професор, Мита Ђорђевић шк. управитељ, Марко Вилић професор, Никола Марковић новинар, Милан Попић апотекар, Рацко Поповић трговац, Андрија Сечујски трговац, Милан Радонић трговац, Милан Јовановић-Вакин економ и Сава Мољац банкарски чиновник. У Надзорни Одбор изабрани су са стране Влада Савић економ, Стеван Сремац ратар, из места Христифор Свирчевић шк. надзорник, Вељко Радовић банкарски чиновник и Јоца Антоновић трговац. Осим тога решено је да се основна главница повиси до 1,200.000 круна, будући да се све једнако пријављују нови деоничари, а исто је тако важно решење, да сваки деоничар има само један глас.

Политичке вести.

Др. Веснић се враћа у Србију.

Досадашњи српски посланик у Паризу, др. Миленко Р. *Веснић* напустиће ускоро Француску и вратиће се у Србију.

Г. др. Веснић је један од првака радикалне странке. Он је пре и за време светског рата изврсно заступао интересе српскога народа у Паризу и он је много учинио за то, да француски народ толико воли Србију и српски народ. Кад је рат добивен, постао је и Веснић члан наше мировне делегације. Али „генији“, који су у тешким временима седели у запећку, постали су на југовини одважни и отпочеше гадну кампању против свих толико заслужних радикалних првака, па и против Веснића. Сад ће на његово место сигурно бити постављена каква демократска „величина.“

Са наше Ријеке.

Лукави италијански политичари облеђу на све могуће начине Савезнике у Паризу, не би ли још што израдили у своју корист. Сам председник Нити изјавио је француским новинарима, да је ријечко и јадранско питање за Италију сразмерно од мање важности. Међутим на Ријеци још увек влада велик неред, а италијанским ујдурмама никада краја. Како сада јављају, у Пулу је стигла једна велика ратна лађа Сједињених Држава. Држи се да ће наставити пут за Ријеку где би имала искрцати посаду за ту варош. Д'Анунцијо је још увек на Ријеци, где се тако рећи угнездио, те ставља гомилу захтева италијанској влади, који ако му се испуне сместа ће напустити град.

Русија и Јапан.

Јапанци се у новије време све више шире по Сибиру. Неуспеси Колчакове армије дали су главни повод за то. Они су сада у Иркуцку прогласили опсадно стање. Број јапанских чета у Сибиру знатно је појачан и они су нагомилали силан ратни материјал. Према другим вестима јапанске су трупе напале бољшевике код Бајкалског Језера и пожњели успех.

Ово претерано загрејавање Јапана за руску ствар узнемирује европске политичке кругове, јер очевидно је да Јапан све то не чини из чистог идеализма и љубави према суседима! Ово питање највише занима америчко јавно мнење.

Румунија.

Како румунска „Дација“ јавља, дознаје се из врло поузданог извора, да је руска совјетска влада предложила Румунији мир под условом, да Русија признаје анексију целе Бесарабије Румунији ако ова не пошље своје трупе против бољшевика.

Ова вест, која прилично невероватно звучи, није са званичне румунске стране добила потврђење.

Дунавски савез.

Бечки листови дознају из савезничких кругова, да Енглеска и Француска врше притисак на државе потекле из бивше аустро-мађарске монархије, да склопе економски споразум, који би им осигурао прехрану сиромашног грађанства као и слободну трговину између свих делова бивше монархије. Разуме се, тај споразум не би носио на себи никакав политички карактер. Изгледа да за овим споразумом, т. зв. дунавском федерацијом највише жуди Аустрија.

Привиђење.

Зима. Сиротиња без огрева. Спустило се суморно вече у очи нове године. На улици свет жури, као да бега од зиме.

Господин министар шета у свом топлом и удобно намештеном кабинету. Мало напред погнуо главу, као да је цео државни терет пао на његова слабачка плећа. Сваки час застајкује пред великим огледалом и бира позу у којој ће да прими честитке свога ресора.

Од једном се отворише врата његовог кабинета а у нутра улази главом покојни Стеван Тиса.

Господин министар преструђен устукну корак унатраг и повиче: „Екселенцијо, од куда Ви, зар Ви нисте погинули?“

„Јесам, одговори Тиса, долазим право из пакла, доносим Вам поздрав од Куен-Хедерварија и моја честитања за сутрашњу нову годину. Уједно хоћу да Вам се захвалим, на овако дивној управи, коју увађате у Ваше ново Краљевство. Ми сви, Ваши пријатељи и протектори, које је гарда Беле Куна одпремила на онај свет, у колико необично жалимо што је наш Мађарорсаг пропао, у толико се већма радујемо, што сте Ви, драги Светозаре, прихватили све наше изборне и управне методе и што сте сав онај шљам из бивше Аустро-Угарске пренели у ваше Краљевство тако, да Београд није више онај стари Београд, него је постао права Пешта. То нам даје наду, да ће и ваше Краљевство проћи онако....“

У том почеше у министров кабинет улазити чиновници његовог ресора, да му честитају нову годину, а Тиса нестаде и не доврши своју честитку.

Ли Ху Чанг.

Разговор у мраку.

Ишао сам у мраку, и када пролажах поред наше саборне цркве, зачух глас: Здраво!

Глас је био женски. Иначе по форми тела, у оном мраку не бих био у стању одредити, је ли особа што ме поздравља мушко, или женско.

Да ли да и ја кажем: здраво, па да идем даље. Или ако је што запитам: шта да је питам?

Отпоздравих је па онда рекох: — Опрости, немам код себе жигице. Иначе бих једну упалио да те видим.

— И да упалиш, угасила би се. Не смеш ме видети.

— Па кад не могу видети како изгледаш, смем ли бар знати ко си.

— То смеш! Ја сам нова година. Зовем се 1920. после Христа.

Мало сам се изненадио, али се нисам збунио.

Ноћу, на улици, када не гору више фењери, догађају се и отмице и уморства и свака чуда, па што не би човек могао натрапати и на нову годину?

Кажем јој: — Сигурно имаш, цуро, о рамену торбу.

— Па ваљда вам нисам могла доћи празних руку, каже ми.

— А смем ли те молити да ми кажеш шта ти је у торби?

— Ја редом празним из торбе кад је чему време. Онда и сама видим шта носим. Сад још не знам ни ја.

— Ми се од тебе надамо бар нечем, кажем јој. У овом добу мира, могла би бар нешто учинити.

— Какво доба мира? пита ме она зачуђено. Нема још мира.

— Мислим само то: не бију се више!

— А зар не знаш ни то, да је најнесносније време рата оно, када се преговара о миру. Ви сте још у рату. Врло је вероватно, да у овој мојој торби ја носим мир, али га ви до сада још нисте видели. Зар не видиш ову забуну и покор? Такво стање наступа само пред завршетак рата.

Пљеснух и нехотице руку о руку. И питам: — Зар је природно ово, што се сада догађа око нас?

Нова година се насмеја: — Није било мудро, кад сте веровали, да је исход рата оно, што сте гледали за ове 2 године. То је само она непријатна хладовина и онај суморан сутон — пред зору.

Обузе ме неки занос, и пођох корак напред да је загрлим и пољубим. Но она узмакну, удари ме лако по руци и рече: — Велики сте били у овом рату за време док сте се борили. Поштовао вас и Милош и Марко, ал' како сте се сад заборавили, не дам ти пољупца. Пољуби ону црну мачку на суседовом крову.

Ако не знате како ми је било, ја ћу вам казати. Као када гледам мртваца, који ми је мио и драг.

Она као да је то опазила и ражалила се. Каже ми: — Ви сви очајавате без невоље.

— Могу ли веровати у то?

— Веруј! Ово стање што се спрема и што ће доћи, видим из природе. Зато отприлике знам шта је у мојој торби.

— Молим те, кажи.

Она рече озбиљно: — Жито не ниче одмах, чим људи узору и посеју земљу. А ви сте се устумарали и хоћете да видите од вашег великог рада одмах плод. После сејања нема одмах жетве, него долазе бубе и гризу усев. Многи очајава да је жетви крај. Али се вара, као што се и ви варате. Ви сте се поплашили да ће све ваше посејане установе пропасти због буба, што их сад подгризају.

— Мислиш ли, неће!?

— Не! Неку ће штету нанети, али ко сеје мора бити и на то готов. Доћи ће жетва, а када та дође, што вероватно неће дуго трајати, од оних буба неће бити више никако штете.

Ово ме је прилично умирило. — Дај боже, жено, да имаш право. Добро нам дошла! Бог нека нам помогне!

— Надајте се! И криво чините, ако се бојите жетве. Радили сте са беспримерним пожртвовањем за приповест. Дубоко сте орали, засејали сте у земљу своје најдражије синове, залили сте је крвљу својом. Задивили сте свет. Па немојте се бојати. да ће вам после таквог рада бубе појести плод ваш.

Док сам се захваљивао на њеним речима, осетих да се удаљује. И чуле се речи: Не дајте се, биће вам оно што сте заслужили. Што се буба тиче, згазите их, али и њих мора бити. —ша.

Вести

— **Резање колача у дому трг. омладине.** Председништво Новосадске Трговачке Омладине позива овим путем сву г. г. трговце, чланове и чланице као и све добротворе ове омладине, да изволе доћи те присуствовати при резању колача, које ће се обавити на Нову Годину у 11 сати пре подне у омладинском дому.

— **Крсна слава Српске Читаонице у Н. Саду.** На Нову Годину, на дан св. Василија Великог слави овдашња Српска Читаоница своју крсну славу. На тај дан ће се после св. литургије обавити чин водоосвећења и резаће се колач. Умољавају се чланови, да присуствују овој свечаности.

— **Парастоси.** Српска православна црквено-школска општина новосадска приређује парастосе неумрлим добротворима народним и ове општине Јовану и Марији Трандафил; даље умрлом јереју Станимиру Будими, Ани и сину јој Стевану Димитријевићу на дан св. Јована Крестиоеља после св. службе божије у св. николајевској цркви. — У суботу пак 17. јануара у 11 сати у св. саборној ђурђевској цркви приређује парастос умрлом Јовану Радовановићу.

— **Кажњени спекуланти.** Трговачко-Занатлијска Комора у Новом Саду извештава заинтересоване, да је на основу пријаве ове Коморе овд. Вел. Вар. Капетанија због недозвољене трговине и нагомилавања робе казнила овд. трговца Вилмоша *Гере* са К 500·— и Леополда *Флеша* са К 500·— глобе. Осим тога Карла *Профуму* са К 600·— глобе и одузимањем 900 пари готовог одела, која ће се количина према решењу збора од 1. јануара од изабраног одбора по цени коштања продати новосадској сиротињи.

— **† Емил Каракашевић.** Наш одлични и уважени пријатељ г. Емил *Каракашевић*, умировљени учитељ и поседник у Руми, испустио је други дан Божића своју племениту душу у 56. години свог раденог живота. Неуморно вредан, идеално поштен, као мало који заслужан, оставља дубоку рану многима и ненакнадиви губитак својој породици. Оставио је иза себе ојађену супругу гђу Босиљку и шесторо деце и четворо унучади. И он је један од оних силних наших жртава, које је почетком рата бездушни аустро-мађарски бес од невиног српског народа захтевао. Почетком рата, као одличан Србин буде интерниран. У интернацији задобије тешку и опасну бољу која га је непрестано мучила и други дан Божића коначно скршила. Био је од првих грађана у Руми, са своје доброте и карактера свугде познат и поштован. У многим јавним пословима је активно учествовао, велике заслуге стекао. Са честитим покојником се на гробу у лепом и дирљивом говору опростио г. др. Стеван *Добричић*, адвокат румски. Уцвиљеној породици нека служи за утеху онај ретко лепи углед и силно поштовање, које је покојни Емил својим племенитим српским радом и својом узвишеном добротом према свакоме себи и својој породици извојевао.

Вечна нека је успомена пок. Емилу Каракашевићу у српском народу, за који се и он борио и страдао!

— **Стечај за образац новог папирног новца.** Министарство Финансија жели издати ситни папирнати новац од $2^1/_2$, 5 и 20 пара, на којем би била означена с једне стране номинална вредност динарског течаја, а с друге стране крунског течаја. Уметници, који желе учествовати у стечају, имаду најдаље *до 31. јануара* 1920. послати своје понуде Делегату Министра Финансија у Нови Сад у запечаћеном омоту. Образац новог новца може се видети код Делегата у Новом Саду сваки дан од 11—12. Награде за примљене понуде износе 4000 круна, 2000 круна и 1000 круна.

— **Вест о болести раскраља Николе.** Берлинска „Фосише Цтг." јавља из Женеве, да је бивши црногорски краљ *Никола* на умору. Пре неколико дана ударила га је капља. — Да није од жалости са цекинима, које му је чак и Италија одузела?

— **Покор на железницама.** Из Славоније нам пишу: За време римокатоличког Божића празниковали су железничари на чудан начин. Воз је у Броду стао и никако да се крене. На наваљивање путника начеоник станице се изговарао, да је Божић те да неће да дозволе, да чиновничко особље ради. И воз се из Брода не би кренуо за Инђију, да оружани српски војници нису натерали влаковођу, да гони воз. И тако' путници једва стигоше у Инђију.

Толико да се зна, како нам загребачка железничка дирекција својим наредбама чини сметње. Они јадни војници, који су 7—8 година ратовали, нису знали за празнике, а господа из топлих канцеларија чине такове сметње путницима! *Путник.*

— **Српски сватови.** Наш млади пријатељ г. Сима *Николић* из Вуковара венчао се са гђицом Вукицом *Петковићевом* из Ст. Пазове 1. јануара о. г. Нека им је сретно!

— **Читуља.** 10. о. м. преминуо је у Новом Саду *Тибор*, бивши управник новосадске поште.

— **Престао страјк железничара.** Страјк железничара на територији Краљевине Србије престао је у четвртак, пошто је њиховим захтевима удовољено.

— **Исправак.** У 8. бр. „Заставе" од недеље у белешци „Само код нас могуће" међу вестима, поткрала се погрешка; место „Шомођи Ујшаг" треба да стоји „Шомођи Мункаш".

Наредба

којом се одређују цене за клање одређеној живој рогатој марви и живим свињама на територији Баната, Бачке и Барање.

На основу овлаштења Министарства Исхране и Обнове Земље И. број 28150. од 25. дец. 1919. установљавају се цене као што следи:

1.) Свињи: у живој вази до 125 кг. 16 кр. кг., у живој вази од 125—150 кг. 16·50 кр. кг., у живој вази преко 150 кг. 17·— кр. кг.

2.) Рогата марва: у живој вази до 300 кг. 8·— кр. кг., у живој вази од 301—400 кг. 9·— кр. кг., у живој вази од 401 на више 10·— кр. килограм.

Ове цене *не односе се* на прасице за клање испод 40 кг. и на прасице за гојење испод 50 кг., затим у опште на свиње и на марву остављену за приплод.

На основу ових цена имају у жупанијама поджупани а у муниципијалним градовима градоначелници неодложно одредити цене масти, сланине, свежем и прерађеном месу и свињском и говеђем као и од овога зготовљеним осталим продуктима. Овако одређене цене имају се у току од осам дана у подручним општинама и градовима обнародовати и овом одсеку пријавити.

Ко од горе одређених цена за живу марву и живе свиње као и од цена, које ће за остале прерађевине на основу ових одредити, већу цену тражи, обећава, прима или да, чини преступ, казниће се по 4. члану Министарске наредбе И. број 25361. од 13. новембра 1919. год. *затвором од месец дана, који се не може променити у новчану глобу*, запленом робе, а обртници у случају поврата осим тога још и одузимањем обртнице.

У Н. Саду, 10. јан. 1920.

Директор Исхране за Б.Б.Б.
др. Жарко Стефановић.

РЕПЕРТОАР
Српског Народног Позоришта.

Уторак: „ПОКОНДИРЕНА ТИКВА".
Среда: „ЗУЛУМЋАР".
Четвртак: „ЖИВОТ БЕЗ ЖИВОТА".
Субота: „ОКОВИ".

Телеграми.

(Пресбиро, Нови Сад.)

На прелому.

— Саветовање о јадранском питању. — Питање о јужној Русији. — Мрвица печујског угља. —

Београд, 12. јануара. Чланови савезничких влада држали су у суботу у јутро у министарству иностраних дела две седнице. Лојд Џорџ, Клемансо и Нити расправљали су у присуству Дитасте и сер Мориса Хенкија о јадранском питању. Они су после подне наставили проучавање овог питања. Затим су саслушали нашу делегацију. У исто време, када су шефови савезничких влада засе-

дали у кабинету министарства иностраних дела, одржана је једна друга седница, на којој су учествовали Шалоја, лорд Керзон, Валас, Мацији (Јапан) и Бертело. Она је расправљала питање, које додирује *јужну Русију*.

Затим је текла расправа о разним подређеним питањима. На седници од 11. о. м. проучаване су привремене мере, помоћу којих би се Јужним Словенима могао одмах одредити део печујског угља.

Рим, 12. јануара. Јадранско и ријечко питање имају се решити најдуже кроз недељу дана.

Клемансо будући председник републике.

Париз, 12. јануара. Како француски листови сагласно јављају, Клемансо не кандидира за председника републике, али је ипак несумњиво, да ће га на дан избора присилити на то. А и то је вероватно, да Клемансо то неће отклонити. Клемансоа као председника министарства имао би наследити Миљран.

После пада Колчакове владе.

— Нереди у Иркуцку. —

Иркуцк, 12. јан. После пада Колчакове владе завладали су у Иркуцку општи немири. Социјалисти су покушали, да дигну побуну, али су их у томе спречиле *јапанске* трупе. У граду још не влада мир.

Повратак Чехословака из Русије.

Љубљана, 12. јан. Данас је приспело из Трста 28 официра и 331 војник чехословачке армије. Они су допутовали из Русије у Трст једном ратном лађом. (Као што видимо, чехословачка влада стара се, да извуче Чехе из руског пакла. А ко се стара, да се спасу оне многе *хиљаде наше деце*, која пропадају у Сибиру од глади и зиме? Нико. Пречe су — извознице! — Ур.)

Комунистичке завере у Америци.

Њујорк, 12. јан. Овде се трага за једном новом комунистичком завером. Ухапшена су многа лица, међу њима и директор једног листа.

Социјалистичка влада у Бугарској.

Букурешт, 12. јануара. „Дација" има извештај из Софије, да ће се у Бугарској образовати влада социјалиста. Не зна се још, ко би се имао примити мандата министра председника.

Курс валута и ефеката.

Врста:	курс у крунама: нуди се за		тражи се за	
I. Валуте:				
Динар	4	15	4	05
Франак	9	10	8	90
Енглеска фунта	368	—	365	—
Грчка драхма	13	—	12	50
Талијанска лира	7	30	7	—
Румунски леј	2	80	2	50
Бугарски лев	1	85	1	70
Долар	91	—	90	—
Немачка марка	2	30	2	10
Рубаљ (Романов)	1	30	1	25
Дукат мали	225	—	200	—
Дукат велик	1050	—	1000	—
Наполеондор	335	—	325	—
Швајц. фрк	15	—	14	—
Чешке К	1	90	1	80
Аустр. К	—	70	—	65
Сребрне К	4	25	4	—
10 К у злату	167	50	162	50
20 К у злату	335	—	325	—
II. Ефекти:				
Деон. Срп. Б. Загреб	865	—	850	—
Деон. Хрв. Е. Б. Загреб	1600	—	1580	—
Деон. Прив. Нар. Б. Београд	9850	—	9800	—
Деон. Брод. Дрш. Београд	2040	—	2030	—
4% Срп. зл. рента	1780	—	1770	—
4½% Срп. зл. рента	1825	—	1800	—
2% Српски лоз	500	—	475	—
Дувански лоз	100	—	95	—
4½% зл. Хрв. Еск. Банке	98	—	—	—
4½% здж. град Загреб	—	—	—	—

Позив.

Моји поштовани гости, који желе да се добро проведу и да *дочекају Нову Годину*, позивам да дођу, на *породичну забаву* у очи нове године, где ће бити лутрија са печеним прасетом.

Са поштовањем:

Сима Тајковић,
2252 1-2 хотел „Српски Краљ".

Сретну Нову Годину
желе својим поштованим гостима
Антон Фелди,
2254 1-1 Нови Сад, хотел „Слобода".

Својим поштованим гостима жели:
Сретну Нову Годину.
Закупник хотел „Јелисавете".
2255 1-1 Нови Сад.

СОЛИ, ситне, праве, камените, беле, на вагоне, у количини од 15 до 17 тона, са врећама у вагонима утоварено, може се од новосадске железничке станице добити одмах код: Агентурско-комисионарске радње ДИМИТРИЈА ВРНЧИЋА — НОВИ САД, Јазавачка ул. 3.
2253 1—3

СВИМА СВОЈИМ ПОШТОВАНИМ ГОСТИМА ИЗ МЕСТА И СА СТРАНЕ ЖЕЛИ:
СРЕТНУ НОВУ ГОДИНУ
МОЈСИЛО НИКОЛИЋ
гостионичар код „Камиле".
2256 1-1 у Новом Саду.

ТРАЖИ СЕ КЊИГОВОЂА вешт билансирању и кореспондирању на српском, немачком и мађарском језику, који може одмах место наступити. — Понуде са ознаком захтева плате и описом досадашњег рада имају се упутити на: 2257 1—3
МАТИЈА БЕЛАН
индустрија кудеље и ужарија д. д.
Дуначеб.

МЛЕКАРНА СУЊА, ПРЕПОРУЧУЈЕ:
I-а ИМПЕРИАЛ СИР
ТУЦЕ КРУНА 36·— Поштом шаље се 4 туцета.
Купује масло на велико плаћа највише дневне цене
2248 1—3

:·: СВОЈ ПРОИЗВОД :·:
КОЖА, МЕШИНЕ
за поставу (Futterleder) у већој количини продајем. 2249 1—3
ИСА МОРГЕНШТАЈН — НОВИ САД,
Футошка ул. 27.

УМЕТНИЧКИ механичар
преузима у ову струку спадајуће нове радове и оправке. — Обавља све БРЗО И ТАЧНО.
ФИЛИП ГРУБЕР — РУМА (СРЕМ)
2250 ИРИШКА УЛИЦА БРОЈ 2. 1—1

ПОТРЕБНА СУ: 2 МЛИНАРСКА ПОМОЋНИКА, са добром квалификацијом, и 3 момка ЗА КОЧИЈАШЕ. Плата добра. Ступити могу одмах у млин:
ВОЈИСЛАВА М. БРКИЋА У ВЕЛ. СЕЛУ, (срез и округ пожаревачки). — —
Понуде слати на: Пожаревац, жељезничка
2246 № 450. 1—2

ВРШАЋА МАШИНА 8 коњских снага, фабр. Хофер и Шранц, самоходна са трешом и елеватором, 5 година у раду, у најбољем стању, *мењао бих* за мању машину од 5—6 коњских снага, а да је у истом стању. Обратити се на поседника СТЕВАНА ПЕСИРЦА, КАЋ, Бачка. 2242 2-3

:·: ПОТРЕБУЈЕМО: :·:
КЊИГОВОЂУ
КОЈИ ЈЕ ВЕШТ ДРВАРСКОЈ И ГРАЂАРСКОЈ СТРУЦИ, ПЛАТА И СТУПАЊЕ ПО ДОГОВОРУ. ooo
Народна Кредитна Банка д. д.
2207 2-3 **Срем. Карловци.**

ОГЛАС.

Потиској Дивизијској Области потребно је *100—200 вагона зоби*. Тако исто потребне су веће количине брашна, сланине, масти и варива (пасуља, сочива, грашка, гриза, кромпира и купуса), сена и сламе.

Услови, под којима се имају извршити лиферације, могу се видети свакога дана у Интендантури Потиске Дивизијске области, Бањањијева улица бр. 7. од 8—12 и од 14—18 часова у Суботици.

Из Интендантуре Потиске Дивизијске Области Е. Бр. 20779. 1. јануара 1920. године.
2234 2—3

ВЕЋА КОЛИЧИНА
ПРВЕ ВРСТЕ ШТАЈЕРСКИХ
ЈАБУКА
у већим до 11 круна килограм и мањим количинама по 12 круна продаје се код:
ЈОВАНА МАНОЈЛОВИЋА -- НОВИ САД
2214 Краља Петра улица бр. 20. 5—6

Др. Олга Палић-Санто
многогодишњи асистент Универзитетске Клинике за очне болести у Будимпешти отпочела је: — — — — —
ординацију за очне болести
у Новом Саду, футошка улица број 106.
ПРЕ ПОДНЕ 10—12 И ПОСЛЕ ПОДНЕ 3—4.
2233 3—6

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај за учитељско место на општинској 6 разредној основној школи у Србобрану на пустари „Кутошу" — (Дрљан).

Изабрани учитељ ужива законом уређену берива а место би имао одмах наступити.

Молиоци нека упуте своје потребним списима снабдевене молбе општинском поглаварству у Србобран до 15. фебруара о. г.

Из представничке седнице, одржане 27. октобра 1919.

2237. 2—2 **Општ. поглаварство.**

НЕ ТРАЖИ СЕ МИРАЗ, него се тражи једна изображена, поштена, здрава, добрећудна, добра кућаница, те лепе ваљштине, Српкиња, око 30 година, која би се хтела удати за добро ситуирана те слична господина, око 45 година, у Београд. — Ко познаје оваквоу, учиниће добро дело, ако достави њезину адресу, по могућности уз поближи опис, под својим именом или анонимно на Upravu Riječ, Zagreb pod br. 2264. 2235 2—4

Своју кућу у Вуковићевој ул. бр. 2. ПРОДАЈЕМ из слободне руке.
Обратити се у истој кући власнику.
2240 2—2

У ТРАФИЦИ РОМАНОВИЋА
ПОКРАЈ „КОЛАРЦА" :·:
У БЕОГРАДУ ДОБИЈА СЕ
ДНЕВНО НОВОСАДСКА
„ЗАСТАВА".

Почевши од 14. о. м. могу се добити карте за
ЦИНАБАР
2206 1·1 *у канцеларијама „Апола" и „Јелисавете-кина".*

Одговорни уредник: Јанко Перић. Штампарија Сутек-Јовановић и Богданов, Нови Сад, Житна Пијаца број 22.